

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

23.12.2019

Atzinums Nr. 4-03/25

Par Babītes novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu

SIA “*Vides eksperti*” 2019. gada 30. oktobrī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Babītes novada teritorijas plānojuma (turpmāk – Teritorijas plānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskata projektu sagatavoja SIA “*Vides eksperti*” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23. pieci *prim* panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci *prim* panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Teritorijas plānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk - noteikumi Nr.157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Teritorijas plānojuma īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Novērtējis iesniegto Vides pārskatu, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojuma mērķis ir radīt nosacījumus līdzsvarotas un daudzpusīgas novada teritorijas attīstībai dažādu ekonomisko un sociālo izmaiņu apstākļos, atbilstoši pašvaldības Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam. Kā teritorijas plānojuma galvenais uzdevums tiek definēta visam novadam

vienotu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izstrāde, vienotu zonējuma principu un apzīmējumu izveide, kuri atbilst teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas prasībām, vienlaikus izvērtējot pašvaldībai piederošo teritoriju perspektīvo izmantošanu un atbilstību pašvaldību funkciju veikšanai. Ar plānošanas dokumentu īstenošanu paredzētās izmaiņas teritorijas izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas sekojošas:

- 1.2.1. Ar Teritorijas plānojumu paredzēts nodrošināt vienotus zonējuma principus un zonējuma apzīmējumus, kā arī vienotus Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk - TIAN) visai novada teritorijai, kas atbilstu spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības plānošanā, t.sk. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr.240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*" (turpmāk - Noteikumi Nr. 240) prasībām.
- 1.2.2. Teritorijas plānojumā ciemu statuss ir saglabāts esošajām blīvi apdzīvotajām vietām, neveidojot jaunas, plašas apbūves teritorijas. Vienlaikus Teritorijas plānojums paredz izmaiņas visu esošo ciemu robežās – plānota ciemu robežu paplašināšana Piņķu ciemā, Dzilnuciemā un Priežciemā, iekļaujot apbūvētās zemes vienības ciemos vai arī neapbūvētas zemes vienības gadījumā, ja to attīstība ir plānota tuvākajos gados vai tās ir nepieciešamas ciema infrastruktūras attīstībai, savukārt pārējo ciemu teritorijās, kurās nav esošas, blīvas ciema apbūves un arī pārskatāmā perspektīvā tāda netiek plānota, ciemu robežas paredzēts samazināt.
- 1.2.3. Tāpat paredzēts samazināt savrupmāju apbūves teritoriju ciemos (piemēram, Eglūciemā, Skārdūciemā, Trenčos, Vakareļos), kā arī samazināt dzīvojamo savrupmāju apbūvi ārpus ciemu teritorijām, to dažviet aizstājot ar lauksaimniecības zemēm. Vides pārskatā norādīts, ka Teritorijas plānojuma risinājumi paredz samazināt dzīvojamās apbūves teritorijas arī akustiskā diskomforta zonās tiešā autoceļu (piemēram, autoceļa A9) tuvumā.
- 1.2.4. Funkcionālais zonējums *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R, RI)* aizstāj daļu no jauktas ražošanas un darījumu iestāžu apbūves teritorijām. Netiek paplašinātas teritorijas, kurās jau līdz šim tika atļauta rūpniecības uzņēmumu darbība.
- 1.2.5. Kā funkcionālajā zonējuma *Jaukta centra apbūves teritorija (JC, JCI)* papildizmantošana noteikta vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve un transporta apkalpojoša infrastruktūra, paredzot nosacījumus ietekmju mazināšanai.
- 1.2.6. TIAN ietvertas prasības vides risku samazināšanai derīgo izrakteņu ieguvei, kas atļauta zonējumos *Lauksaimniecības teritorijas (L), Mežu teritorijas (M), Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)* un *Ūdeņu teritorijas (Ū)*. Derīgo izrakteņu ieguves vietu novietojumam noteikti ierobežojumi.

1.3. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:

- 1.3.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7) punktu un Noteikumu Nr.157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.
- 1.3.2. Vides pārskatā šobrīd kā vienīgā Teritorijas plānojuma alternatīva apskatīta "0" alternatīva, kad tiek saglabāta esošā situācija, spēkā esošie pagastu teritoriju plānojumi netiktu integrēti vienotā novada teritorijas plānojumā un aktualizēti saskaņā ar aktuālākajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības, plānošanas un būvniecības jomā, aizsargjoslu noteikšanas grozījumiem, jaunākajiem izpētes datiem un projektiem. Pēc būtības šāda pieeja drīzāk atbilst Noteikumu Nr. 157 8.3. punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek

īstenots, nevis plānošanas alternatīvas novērtējums, kādu paredz Novērtējuma likuma 1. panta 7) punkts. Tajā pašā laikā Birojs secina, ka faktiski pēc būtības dažādi risinājumi (vai attīstības scenāriji, alternatīvas), piemēram, lemjot par ciemu robežu maiņu, rūpnieciskās apbūves teritoriju noteikšanu vai prasību noteikšanu atsevišķu zonējumu izmantošanai, visticamāk, ir apsvērti, tomēr šādi risinājumi nav atspoguļoti Vides pārskatā.

1.3.3. Tā, piemēram, izvērtējot informāciju, ko Babītes novada pašvaldība sniegusi Birojam plānošanas dokumenta izstrādes laikā, konstatējams, ka pašvaldība mainījusi sākotnējo ieceri attiecībā uz atsevišķu zonējumu atļauto izmantošanu, piemēram, pašvaldība iepriekš bija norādījusi, ka zonējumā *Lauksaimniecības teritorijas (L)* netiks atļauta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, tomēr aktuālajā plānojuma TIAN šāds teritorijas izmantošanas veids lauksaimniecības teritorijās ticis iekļauts. Visdrīzākais, dažādi risinājumi un alternatīvas apsvērti arī citu teritoriju vai plānošanas virzienu kontekstā, piemēram, izsverot, kāda veida apbūvi noteikt vides trokšņa pārsnieguma zonās gar valsts galvenajiem autoceļiem, Starptautiskās lidosta “*Rīga*” pacelšanās un nolaišanās koridorā, tomēr lēmumu pieņemšanas process un vides apsvērumi, kas tajā integrēti, - Vides pārskatā neparādās. **Vides pārskatu, Izstrādātājam sadarbojoties ar pašvaldību, ieteicams papildināt ar atbilstošu alternatīvu izvērtējumu, sniedzot argumentus un skaidrojumus izvēlēto plānošanas risinājumu pamatojumam.**

1.3.4. Tāpat, izvērtējot plānošanas dokumentu, Birojs vērš uzmanību, ka, izstrādājot Teritorijas plānojumu, ne visi darba uzdevumā (apstiprināts ar Babītes novada pašvaldības domes 2016. gada 23. novembra lēmumu “*Par Babītes novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un darba uzdevuma apstiprināšanu*” (protokols Nr. 15, 13.§)) iekļautie punkti ir tikuši izpildīti. Piemēram, novada Teritorijas plānojumā nav noteiktas un atzīmētas degradētās teritorijas (darba uzdevuma 2.11. punkts).

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskats izstrādāts, pamatojoties uz Izstrādātājam pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Izstrādātāja norādījusi, ka SIVN izstrādes laikā veikta pieejamās informācijas rakstiskās un grafiskās informācijas analīze, tostarp izmantojot informāciju, kas apkopota Teritorijas plānojumā un dažādos vides politikas plānošanas dokumentos, kā arī izmantotas trokšņa stratēģiskās kartes, kas izstrādātas Starptautiskajai lidostai “*Rīga*”, valsts autoceļu A5 un A10 posmiem, kuru satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 3 miljoni transportlīdzekļu gadā, un VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) uzturētās datubāzēs (*Gaiss-2, Atkritumu statistikas apkopojumi, Potenciāli piesārņotās un piesārņotās vietas*) esošā informācija. Vides pārskatā norādīts, ka informācija iegūta arī konsultāciju un diskusiju rezultātā, kā arī veicot atsevišķu objektu apsekojumus dabā.

2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumentu teritorijas vispārīgs raksturojums, iekļauta informācija par vides aspektiem, kas saistīti ar gaisa kvalitāti, trokšņa līmeni, ūdens kvalitāti, piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām, atkritumu apsaimniekošanu, derīgo izrakteņu iegūvi un karjeru izstrādi, riska teritorijām un objektiem, kā arī sniegts apkopojums par teritorijas dabas vērtībām, nozīmīgām teritorijām un objektiem teritorijas kultūrvēsturiskā kontekstā.

2.3. Rezumējoši, - galvenajos ietekmes aspektos - secināms, ka:

2.3.1. Babītes novads robežojas ar sešām administratīvajām teritorijām – Rīgas un Jūrmalas

pilsētām, Tukuma, Mārupes, Olaines un Jelgavas novadiem. Babītes novadā ietilpst divi pagasti - Babītes pagasts un Salas pagasts -, tā administratīvais centrs ir Piņķu ciems, kas atrodas Babītes pagastā.

- 2.3.2. Babītes novada teritorijā izveidoti 29 ciemi. 2017. gada beigās dzīvesvietu novadā deklarējuši vairāk nekā 11 000 iedzīvotāju; iedzīvotāju skaits turpina pieaugt.
- 2.3.3. No kopējās Babītes novada platības (24 309,3 ha) 62 % aizņem meži, ūdeņi un purvi.
- 2.3.4. Babītes novada transporta infrastruktūru veido autoceļu tīkls un dzelzceļa sliežu ceļi. Novadu šķērso trīs valsts nozīmes autoceļu posmi - A5 *Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte)* (turpmāk – autoceļš A5), A9 *Rīga (Skulte) – Liepāja* (turpmāk – autoceļš A9), A10 *Rīga – Ventspils* (turpmāk – autoceļš A10), reģionālais autoceļš P101 *Kalneciems – Kūdra* (turpmāk – autoceļš P101), kā arī dzelzceļš *Rīga – Tukums - Ventspils*.
- 2.3.5. Gaisa kvalitāti Babītes novadā ietekmē stacionāri avoti (siltuma ražošanas avoti, rūpnieciskie emisijas avoti) un mobili avoti (autotransports, dzelzceļa transports).
- 2.3.6. Kā visvairāk izmantotais kurināmais stacionārajos Babītes novada piesārņojuma avotos minēta dabas gāze, kā arī tiek izmantota koksne, malka, šķelda, dīzeļdegviela. No 2015. līdz 2017. gadam oglekļa dioksīda, slāpekļa dioksīda un butāna emisijas ir pieaugušas, bet PM₁₀ daļiņu un slāpekļa oksīdu emisijas būtiski samazinājušās.
- 2.3.7. Mobilā piesārņojuma avota izplatība saistās ar novada teritoriju šķērsojošiem transporta infrastruktūras objektiem, kas ir vieni no būtiskākajiem gaisa kvalitāti ietekmējošiem faktoriem. Gaisa piesārņojuma monitorings un kvalitātes novērtējums saistībā ar autotransporta piesārņojumu novadā nav veikts, tomēr tā kā satiksmes intensitāte Babītes novadā laikā no 2015. līdz 2017. gadam uz valsts autoceļiem ir palielinājusies par 10,8 %, tad secināms, ka palielinājies arī autotransporta radītais piesārņojuma līmenis.
- 2.3.8. Vilcienu kustības rezultātā rodas atmosfēras gaisa piesārņojums ar putekļiem un izplūdes gāzēm, sevišķi dīzeļdzinēju vilcienu (kravas vilcienu) ietekmē. Vides pārskatā prognozēts, ka plānotā VAS “*Latvijas Dzelzceļš*” dzelzceļa līniju elektrifikācija pozitīvi ietekmēs Babītes novada teritorijas gaisa kvalitāti.
- 2.3.9. Galvenais smaku radītājs novada teritorijā ir uzņēmums SIA “*Dizaina un poligrāfijas nams*”, kas savu darbību uzsāka 2017. gadā. Novadā konstatēta smaku pārnese no blakus esošas administratīvas teritorijas - Jūrmalas pašvaldībā esošiem SIA “*Rīgas ūdens*” notekūdeņu dūņu laukiem.
- 2.3.10. Vides pārskatā norādīts, ka nozīmīgākie trokšņa avoti Babītes novadā ir valsts un reģionālās nozīmes autoceļi un dzelzceļa līnija, kā arī starptautiskās lidostas “*Rīga*” gaisa kuģu pacelšanās un nolaišanās, kas visu diennakti rada ievērojamu troksni, kā arī trokšņa robežvērtību pārsniegumu lielā daļā piegulošo teritoriju. Vides pārskatā norādīts uz šādām teritorijām, kas atrodas akustiskās diskomforta zonās:
  - 2.3.10.1. Autoceļa A5 posma A8 - *Babīte* kopējā platība, kur trokšņa rādītāja L_{dvn} vērtība pārsniedz 55 db(A), ir 9,93 km², ietverot diskomforta zonas *Brīvkalni, Piņķi I, Piņķi II, Beberi, Babīte I, Babīte II*;
  - 2.3.10.2. Autoceļa A10 posma *Rīga – Ķemeru pagrieziens* tuvumā kopējā platība, kur trokšņa rādītāja L_{dvn} vērtība pārsniedz 55 db(A), ir 16,49 km², ietverot diskomforta zonas *Babīte, Saliēna, Piņķi II un Spuņciems*;
  - 2.3.10.3. Minētajās teritorijās vislielākā teritorijas platība, kurā pārsniegti trokšņa robežlielumi, konstatēta individuālo dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorijā vakara periodā, bet

vismazākā – daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā dienas periodā;

- 2.3.10.4. Nakts trokšņa robežlielumi saistībā ar starptautiskās lidostas “Rīga” darbību konstatējami Mežāres un Spilves ciemos, savukārt Babītes un Dzērvju ciemu teritorijās trokšņa līmenis atrodas tuvu robežvērtībām.
- 2.3.11. Babītes novadā ietilpst divi ūdensobjekti Lielupe un Babītes ezers. Vides pārskatā iekļauta informācija, ka abos ūdensobjektos konstatētas paaugstinātas biogēno elementu (N_{kop} , P_{kop}) koncentrācijas un atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumiem Nr. 419 “*Noteiktumi par riska ūdensobjektiem*” Babītes ezers un Lielupe ir riska ūdensobjekti, kuru būtiskākie riska cēloņi ir punktveida piesārņojums (notekūdeņu biogēnie elementi un piesārņotas vietas), izkļiedētais piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi un plūdu risks.
- 2.3.12. Nozīmīgu daļu Babītes novada teritorijas aizņem polderu teritorijas, kurās izveidoti polderu aizsargdambji un sūkņu stacijas. Babītes ezera polderu teritorijas ir viena no piecām Lielupes upju baseina apgabala nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijām. Lai samazinātu plūdu risku novada teritorijā, rekonstruēta polderu sūkņu stacija “*Babīte*”, savukārt lai paaugstinātu lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitāti, veikta Dzilnupes poldera krājbaseina pievadkanāla renovācija.
- 2.3.13. Babītes novadā nav reģistrētu un labiekārtotu oficiālo peldvietu. Neoficiāla peldvieta atrodas Piņķu ūdenskrātuvē, kurā pēc Veselības inspekcijas slēdziena ūdens kvalitāte ir atbilstoša prasībām, lai tajā drīkstētu peldēt.
- 2.3.14. Babītes novadā ir deviņas (komunālās, individuālās un industriālās) notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. No 2013. gada līdz 2018. gadam notekūdeņu attīrīšanas jauda nav būtiski mainījusies, vienlaikus saņemtais notekūdeņu daudzums ir pieaudzis par 22 % (no 320,395 līdz 391,45 tūkst. m³) saistībā ar iedzīvotāju skaita pieaugumu novadā.
- 2.3.15. Centralizēta ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma pieejama Babītes, Piņķu, Spilves, Vīkuļu, Mežāres, Sēbruciema, Spuņciema, Priežciema ciemos. Pārējos ciemos nav centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, līdz ar to izveidotas lokālas notekūdeņu attīrīšanas sistēmas.
- 2.3.16. Vides pārskatā norādīts, ka 2015. un 2016. gadā ūdensapgādes uzņēmuma SIA “*Babītes siltums*” dzeramajā ūdenī konstatēts sulfātu koncentrācijas pārsniegums, bet 2017. gadā pārsniegumi nav konstatēti.
- 2.3.17. Novada teritorijā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus sniedz AS “*Daugavpils specializētais autotransporta uzņēmums*” un SIA “*Eco Baltia Vide*”. Dalīto atkritumu vākšana tiek organizēta 4 vietās Babītes ciemā, 3 vietās Piņķu ciemā, 1 vietā Spuņciemā, Veveru un Mežāru ciemos. Sadzīves atkritumu daudzumā vērojams pieaugums, kas skaidrojams ar iedzīvotāju skaita pieaugumu novadā. Bīstamo atkritumu daudzums no piesārņojošo darbību veicējiem 2017. gadā sasniedza 70,17 tonnas.
- 2.3.18. Pēc LVĢMC datiem Babītes novada Salas pagastā ir 1 piesārņota vieta (bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve “*Kūdra*”) un 2 potenciāli piesārņotas vietas, savukārt Babītes pagastā ir 2 piesārņotas vietas (*Kubs E SUA DUS* un *DUS “Latvijas nafta”*) un 8 potenciāli piesārņotas vietas.
- 2.3.19. Novada teritorijā atrodas sadzīves atkritumu izgāztuve “*Kūdra*”, kurai 2017. gadā veikta rekultivācijas priekšizpēte. Secināts, ka apkārt esošā teritorija, tajā esošie dīķi un pazemes ūdeņi ir piesārņoti ar dažādu veidu sadzīves un būvniecības atkritumiem.
- 2.3.20. Babītes novadā ir divas derīgo izrakteņu atradnes - smilts atradne “*Benūžu Dāvji*” un kūdras atradne “*Cenas tīrelis*”. Smilts atradnes “*Benūžu Dāvji*” krājumi 2017. gadā

ir izslēgti no krājumu bilances. Cenas tīreļa kūdra tiek izmantota lauksaimniecībā, atradnes krājumi 2017. gadā bija 12 790,10 m³.

- 2.3.21. Novadā atrodas 4 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk - ĪADT) - *Ķemeru Nacionālais parks*, dabas liegums *Babītes ezers*, *Cenas tīrelis*, *Beberbeķu dabas parks*, kas arī ir Natura 2000 teritorijas. Dabas liegumā *Babītes ezers* un *Cenas tīrelī* konstatētas īpaši aizsargājamas putnu sugas. Kopumā novada teritorijā reģistrēti 19 mikroliegumi, kā arī vairāki dižkoki. Ķemeru Nacionālajam parkam, dabas liegumam *Babītes ezers* un *Cenas tīrelim* ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni un izdoti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.
  - 2.3.22. Dabas teritorijām - *Rīgas meža fonda zemēm*, *Silvestra mežam* un dabas parkam *Beberbeķi* ir noteiktas Mežu vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas ap pilsētu.
  - 2.3.23. Novadā ir 4 valsts nozīmes arhitektūras un arheoloģijas pieminekļi - *Piņķu Sv. Nikolaja luterāņu baznīca*, *Piņķu Sv. Annas baznīca*, *Baznīckalns - kulta vieta* Babītes pagastā un *Romu - Kalniņu apmetne* Salas pagastā, kā arī vietējas nozīmes arheoloģijas pieminekļi - *Nocietinājumu sistēma ar Plūģu skansti* Babītes pagastā un *Sīpolciema apmetne (Sīpolu kalns)* Salas pagastā.
  - 2.3.24. Galvenās dabas ainavas vērtības iekļauj ūdeņu un mitrzemju ainavu telpas (*Babītes ezers* un *Lielupe* ar kanāliem un tām pieguļošām teritorijām un lielās purvaines), mežu telpiskās struktūras (līdzenuma slapjie meži, kāpu meži un mežu puduri), kāpu grēdas, mākslīgās ūdenskrātuves.
  - 2.3.25. Saskaņā ar *Valsts civilās aizsardzības plānu* Babītes novadā neatrodas neviens valsts vai reģionālas nozīmes risku radošs objekts. Iespējamie apdraudējuma veidi Babītes novadā ir plūdu risks Lielupes apkārtnē, kā arī atzīmēts, ka novada teritoriju šķērso Nacionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta risku teritorijas - valsts galvenie autoceļi (A5, A9, A10) un stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnija. Novadu šķērso ≥ 110 kV augstsprieguma elektropārvades līnijas. Par aviācijas nelaiemes gadījuma riska teritorijām uzskatāmas VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" gaisa kuģu pacelšanās – nolaišanās 15 km sektors.
- 2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskata 4. nodaļā ir iekļauta plaša informācija par Babītes novada teritoriju, kas raksturo galvenos vides aspektus un dabas vērtības, veikta esošās situācijas apzināšana, īpašu uzmanību vēršot uz teritorijām, kurās raksturīgas vides problēmas (tostarp trokšņa pārsniegumu zonas, piesārņotās teritorijas u.c.), tajā pašā laikā Biroja ieskatā Vides pārskatā pietrūkst fokusa uz to konkrēto teritoriju analīzi, kurās Teritorijas plānojumā plānotas galvenās izmaiņas (vai arī netiek plānotas izmaiņas, lai gan tādas varētu būt lietderīgas). SIVN uzdevums būtu analizēt vides informāciju saistībā ar konkrētām plānotajām izmaiņām, un caur šādu analīzi konstatēt (un pamatot), kādi aktivitāšu veidi konkrētās teritorijās ir/nav pieļaujami. Šādā izvērtējumā, pašvaldībai izsverot konfliktējošās intereses un pretrunas starp plānošanas principiem (piemēram, ilgtspējības un pēctecības principa sadursme teritorijās, kur piesārņojuma līmenis ir augstāks un prognozējams augstāks par normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem), būtu arī atspoguļojams pamatojums viena vai otra veida lēmumiem. Lai arī vispārīgi Izstrādātāja sniegusi vērtējumu, kā konstatētie apstākļi ietekmē (ierobežo) teritorijas attīstību (piemēram, norādot, ka neapbūvētajās teritorijās tiešā autoceļu tuvumā, kur satiksmes radītais troksnis pārsniedz trokšņa robežlielumus, nav ieteicams paredzēt dzīvojamai apbūvei u.tml.), tomēr Vides pārskatā identificētās vides problēmas nav analizētas saistībā ar konkrētiem Teritorijas plānojumā iekļautajiem risinājumiem (to, vai ieteikumi ir/nav ņemti vērā). Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu Birojs konstatē:

- 2.4.1. Vides pārskatā konstatēts, ka autotransporta satiksme visu diennakti rada ievērojamu troksni valsts nozīmes autoceļu pieguļošajās teritorijās, kā arī teritorijās Starptautiskās lidostas “Rīga” pacelšanās un nolaišanās koridoru tuvumā. Birojs secina, ka pašlaik novērtētās vides trokšņa pārsnieguma zonas arī atspoguļotas Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, kas vērtējams pozitīvi. Tomēr, ņemot vērā identificētās problēmas trokšņa aspektā, Biroja ieskatā Vides pārskatā būtu lietderīgi **analizēt trokšņa līmeni arī specifiskās un konkrētās teritorijās saistībā ar plānotajiem Teritorijas plānojuma risinājumiem.**
- 2.4.2. Vides pārskatā norādīts, ka troksni samazinoši pasākumi plānoti akustiskā diskomforta zonās ciemos “Piņķi” un “Beberi”, taču nav konkretizēts, kādi tie ir, kādi ir pasākumu ieviešanas termiņi un parametri. **Šo informāciju būtu lietderīgi ietvert Vides pārskatā, lai pamatotu plānoto novada attīstību konkrēto teritoriju tuvumā.**
- 2.4.3. Vienlaicīgi Vides pārskatā nepietiekoši apskatīti jautājumi, kas saistīti ar notekūdeņu apsaimniekošanas jomu, nav norādīta informācija par notekūdeņu paliekošo piesārņojumu, kas ir būtiski situācijas raksturojumam, analīzei un monitoringam (sekojot līdzi izmaiņām), ņemot vērā Vides pārskatā pieminēto faktu, ka Babītes ezerā un Lielupē tiek novadīti lieli notekūdeņu apjomi un abas ūdenstilpes ir noteiktas kā riska ūdensobjekti, kuru būtiskākie riska cēloņi ir punktveida piesārņojums (notekūdeņu biogēnie elementi un piesārņotas vietas). Līdz ar to Vides pārskatu nepieciešams papildināt ar trūkstošo informāciju. **Šādi papildinājumi ir būtiski, jo īpaši tādēļ, lai attiecīgās Vides pārskata sadaļās varētu argumentēti izdarīt vērtējumu par to, vai iespējamā ciemu robežu paplašināšana var izraisīt potenciālu ietekmi uz pazemes un virszemes ūdeņu kvalitāti.**
- 2.4.4. Saistībā ar Vides pārskatā iekļauto piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu uzskaitījumu Birojs norāda, ka Vides pārskata apakšnodaļā “*Ūdens kvalitāte*” norādīts, ka ūdensobjekti *Lielupe* un *Babītes ezers* iekļauti LVĢMC uzturētajā datu bāzē “*Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs*” kā piesārņotas vietas, vienlaikus Vides pārskata apakšnodaļā “*Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas*” (kā arī Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā), minētie ūdensobjekti netiek iekļauti piesārņoto vietu uzskaitījumā. **Vides pārskatā jānovērš konstatēta pretrunīgā informācija saistībā ar piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu uzskaitījumu.**
- 2.4.5. Tāpat Birojs konstatē, ka ne visur Vides pārskatā iekļauta aktuālākā pieejamā informācija dažādu vides jautājumu raksturošanai. Birojs rekomendē Vides pārskatā iekļaut jaunāko izpētes rezultātu informāciju, piemēram, raksturojot dzeramā ūdens kvalitāti, jo Vides pārskatā ietverti 2015. – 2017. gada dati, taču publiski pieejami dati arī par 2018. gadu¹, saskaņā ar kuriem 2018. gadā ūdensapgādes uzņēmuma SIA “*Babītes siltums*” Babītes ūdensapgādes sistēmā “*Piņķi*” konstatētas mangāna neatbilstības (0,09 mg/L), bet Babītes ūdensapgādes sistēmā “*Lāses*” konstatētas sulfātu neatbilstības (481 mg/L),² **līdz ar to Vides pārskats papildināms iekļaujot aktuālāko informāciju un sniedzot atbilstošu tās izvērtējumu.**
- 2.4.6. Vides pārskatā norādīts, ka saskaņā ar 2017. gadā veikto rekultivācijas priekšizpēti atkritumu izgāztuvē “*Kūdra*”, teritorija ir piesārņota un nepieciešams steidzami veikt

¹ Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2018. gadā “*Dzeramā ūdens kvalitātes auditamonitoringa rezultāti*”, Veselības inspekcija, 2018. Pieejams

<http://www.vi.gov.lv/uploads/files/P%C4%81rskats%20par%20dzeram%C4%81%20%C5%ABdens%20kvalit%C4%81ti%20un%20uzraudz%C4%ABbu%202018%20gad%C4%81.pdf>

rekultivācijas darbus. **Vides pārskatā būtu jāiekļauj aktuālākā informācija par esošo situāciju, norādot, vai pašlaik piesārņotajā vietā ir veikti vai tiek plānoti rekultivācijas darbi.**

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums

- 3.1. Vides pārskata apakšnodaļa, kurā definējamas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas (8. nodaļa), ietver uzskaitījumu jomām, kurām plānošanas procesā ir jāpievērš īpaša uzmanība, tostarp minētas sekojošas jomas: gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis, augsnes un ūdens kvalitāte. Tomēr minētās ietekmes lielākoties pieminētas vispārīgi, bez konkrētas teritorijas piesaistes un konkrētu risinājumu analīzes.
- 3.2. Plānoto ietekmju aprakstā sniegts ietekmju novērtējums, norādot pozitīvās, negatīvās, neitrālās, tiešās, netiešās, īstermiņa un ilgtermiņa ietekmes saistībā ar plānošanas dokumentā ietvertajiem turpmākās attīstības nosacījumiem, cita starpā Izstrādātāja sniegusi vērtējumu par šādiem plānojuma ietekmju aspektiem:
  - 3.2.1. Teritorijas plānojums neparedz veidot jaunas plašas apbūves teritorijas, līdz ar to šāds risinājums saistīts ar neitrālu ietekmi, savukārt dzīvojamo teritoriju apbūves samazināšana vērtēta ar tiešu, pozitīvu ietekmi saistībā gan ar ūdens, gan augsnes kvalitātes nodrošināšanu ilgtermiņā;
  - 3.2.2. Pozitīvi vērtēts arī risinājums, kas paredz samazināt dzīvojamās apbūves teritorijas tiešā autoceļu tuvumā (minēts piemērs par dzīvojamo teritoriju platību samazināšanu autoceļa A9 tuvumā);
  - 3.2.3. Kā potenciālie trokšņa un gaisa piesārņojuma avoti, kas var negatīvi ietekmēt iedzīvotājus, minēti vieglās rūpniecības uzņēmumi, kuru attīstība kā teritorijas papildu izmantošana atļautā zonējuma *Jaukta centra apbūves teritorija (JC, JC1)*. Vienlaikus Vides pārskatā norādīts, ka vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve nav noteikta kā galvenais zonējuma izmantošanas veids, līdz ar to šāds risinājums vērtēts kā netieša negatīva ietekme ilgtermiņā;
  - 3.2.4. Rūpniecības uzņēmumi dzīvojamās apbūves tiešā tuvumā veicina negatīvu gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa ietekmi ilgtermiņā, līdz ar to zonējuma *Rūpniecības apbūves teritorija (R, R1, R2)* gaisa un trokšņa līmeņa tiešā ietekme ilgtermiņā tiek vērtēta kā iespējami negatīva;
  - 3.2.5. Pozitīvi tiek vērtēta apstādījumu iekļaušana teritorijās starp dzīvojamo apbūvi un rūpniecības apbūves teritorijām (piemēram, Piņķos, Brīvkalnos, Spilvē, Skārduciemā);
  - 3.2.6. Vides pārskatā esošo un iespējamo ražošanas uzņēmumu tiešā ietekme uz ūdens kvalitāti rūpniecības apbūves teritorijās (R, R1, R2) tiek vērtēta kā neitrāla, ja ražošanas procesu laikā tiek atbilstoši apsaimniekoti notekūdeņi un atkritumi, tomēr, ja netiek ievērotas normatīvo aktu prasības vai avārijas gadījumā ietekme uz gruntsūdeni un augsnes kvalitāti ir vērtējama kā negatīva;
  - 3.2.7. Pozitīvi vērtēts, ka derīgo izrakteņu ieguves vietu novietojumam TIAN noteikti ierobežojumi;
  - 3.2.8. Attiecībā uz zonējuma *Lauksaimniecības teritorija (L)* atļautajiem izmantošanas veidiem, kas pieļauj attīstīt ar lauksaimniecību nesaistītu rūpniecības uzņēmumu apbūvi un atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvi, Vides pārskatā tiek prognozēta neitrāla ietekme uz augsnes un ūdens kvalitāti, ja tiek ievērotas normatīvajos aktos noteiktās prasības.

3.3. Vides problēmu un ietekmju vērtējums sniegts par tālāk norādītiem konkrētiem (Teritorijas plānojumā iekļautajiem) risinājumiem, par kuriem **Birojs (kur nepieciešams) sniedz sekojošas piebildes:**

3.3.1. Birojs savus argumentus saistībā ar alternatīvo risinājumu izvērtējumu un izvēlēta risinājuma pamatojumu jau ir sniedzis šī atzinuma sadaļas "*Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi*" 1.3. punktā ar apakšpunktiem.

3.3.2. Attiecībā uz ietekmēm, kas saistītas ar rūpniecisko teritoriju plānošanu Vides pārskatā sniegta informācija, ka rūpnieciskās apbūves teritorijas (R, R1) aizstāj daļu no jauktas ražošanas un darījumu iestāžu apbūves teritorijām, vienlaikus netiek paplašinātas teritorijas, kurās jau līdz šim tika atļauta rūpniecības uzņēmumu darbība. Birojs, izvērtējot Vides pārskatu, secina, ka Izstrādātāja nav sīkāk analizējusi rūpniecības plānošanu novadā, izdalot smagās un vieglās rūpniecības teritorijas, līdz ar to Vides pārskats nesniedz konkrētu informāciju, kā ticis mainīts zemes vienību skaits, kurās atļauts īstenot smagās rūpniecības un pirmsapstrādes uzņēmumu apbūvi (zonējums *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R1)*), kā arī nav sniegts ietekmju izvērtējums saistībā ar konkrētām teritorijām un tajās plānotajām izmaiņām. Vides pārskatā galvenokārt sniegta vispārēja informācija un ieteikumi saistībā ar rūpniecības teritoriju plānošanu. **Līdz ar to Birojs rekomendē Vides pārskatu papildināt, atsevišķi sniedzot vērtējumu par rūpnieciskās apbūves teritoriju R un rūpnieciskās apbūves teritoriju R1 izvietojumu saistībā ar tuvākajām apbūves teritorijām.**

3.3.3. Vides pārskatā identificēts, ka troksnis Babītes novadā ir viena no nozīmīgākajām ietekmēm, kas lielā mērā saistīta ar satiksmes intensitātes pieaugumu novadā, līdz ar to, izstrādājot Teritorijas plānojumu, liela uzmanība pievēršama aizsardzībai pret troksni. Birojs pozitīvi vērtē to, ka Teritorijas plānojumā grafiski attēlotas vides trokšņa pārsnieguma zonas, tāpat no plānošanas dokumenta izriet, ka trokšņa problemātika vispārēji ir vērtēta un ņemta vērā. **Tomēr, izvērtējot konkrētos plānošanas risinājumus, kas izriet no Teritorijas plānojuma grafiskā materiāla, Birojs secina, ka Teritorijas plānojumā vairākās teritorijās, kurās ir vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi (un tādi sagaidāmi arī turpmāk, tostarp lielāki), joprojām tiek saglabāti (arī radīti jauni) priekšnoteikumi dzīvojamās apbūves attīstībai, piemēram:**

3.3.3.1. Ciemā *Babīte* dzelzceļa tiešā tuvumā zonējuma *Rekreācijas teritorijas (A)* vietā paredzēta zonējuma *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS)* izveide;

3.3.3.2. Ciemā *Varkaļi* autoceļa A10 tuvumā zonējuma *Mežaparka apbūves teritorijas (MDz)* vietā noteikts zonējums *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS)*;

3.3.3.3. Blakus valsts nozīmes autoceļiem (piemēram, A10 tuvumā *Piņķu* ciemā; A5 tuvumā ciemam *Priežciems*; A9 tuvumā ciemā *Brīvkalni* u.c.) zonējuma *Darījumu iestāžu apbūves teritorijas (D)* vietā paredzēts zonējums *Jaukta centra apbūves teritorija (JC, JC1)*, kurā atļauta savrupmāju, rindu un daudzdzīvokļu ēku celtniecība;

3.3.3.4. Daudzviet autoceļu tuvumā (piemēram, blakus autoceļam A10 ciemā *Piņķi*) zonējuma *Darījumu iestāžu apbūves teritorijas (D)* vietā, kur trokšņa līmenis dienā sasniedz ~ 65 – 75 dB un naktī ~ 55 – 65 dB³, paredzēts zonējums *Jaukta centra apbūves teritorija (JC2)*, kurā kā teritorijas izmantošana paredzēta sociālās aprūpes un veselības iestādes, izglītības iestādes un labiekārtota publiskā ārtelpa;

³ VAS "*Latvijas valsts ceļi*" izstrādātās trokšņa stratēģiskās kartes, pieejamas <https://lvceļi.lv/#troksnu-karte-2017>

- 3.3.3.5. Trokšņa pārsnieguma zonās (piemēram, ciemā *Brīvkalni* blakus autoceļiem A9 un A5; Priežuciemā blakus autoceļam A5; ciemā *Klīves* blakus autoceļam A9), kur trokšņa līmenis dienā sasniedz ~ 65 – 75 dB un naktī ~ 55 – 65 dB, paredzēta zonējuma *Publiskā apbūves teritorija (P, P2)* izveide, kurā kā teritorijas papildizmantošana noteikta daudzdzīvokļu un rindu māju celtniecība.
- 3.3.4. Tādējādi, izvērtējot plānošanas dokumentu, Birojs konstatē, ka, lai arī TIAN iekļauti nosacījumi trokšņa ierobežošanai un mazināšanai, tomēr ne visi Teritorijas plānojumā paredzētie risinājumi trokšņa aspektā būtu vērtējami kā ilgtspējīgi un vērsti uz vides kvalitātes uzlabošanu. Daudzās trokšņa pārsniegumu teritorijās autoceļu tuvumā, kur pašlaik funkcionālais zonējums pieļauj vienīgi darījumu apbūvi, plānots noteikt jauktas vai publiskās apbūves teritorijas, kur pēc Teritorijas plānojuma apstiprināšanas būtu iespējams attīstīt vai nu dzīvojamo apbūvi kā teritorijas papildizmantošanu, vai veselības, sociālās aprūpes un izglītības iestāžu apbūvi. Lai gan Vides pārskatā un Teritorijas plānojuma dokumentos attiecīgo lēmumu pieņemšanas pamatojums un loģika nav skaidrota, Birojs pieņem, ka autoceļa trokšņa pārsnieguma zonās dažādie jauktas centra apbūves teritoriju veidi (*JC, JC1, JC2*) plānoti tā, lai teritorijas, kur dzīvojamā apbūve pieļaujama, atrastos tālāk no autoceļa un plānošanas risinājums nenonāktu pretrunā Noteikumu Nr. 240 147. punkta nosacījumam *“plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus.”* Tomēr viennozīmīgi atbilstība Noteikumu Nr. 240 147. punkta nosacījumam no Vides pārskata un Teritorijas plānojuma risinājumiem nav konstatējama, tostarp tādēļ, ka vides trokšņa pārsnieguma zonas, visdrīzākais, ar gadiem kļūs vēl tikai plašākas. Šajā kontekstā Birojs uzskata par nepieciešamu vērst pašvaldības uzmanību uz pienākumu teritorijas plānošanas pienākumu īstenot, ievērojot ilgtspējas principu, jo, ņemot vērā Babītes novada iedzīvotāju skaita pieaugumu, var prognozēt, ka jauktas centra apbūves teritorijās atļautie papildizmantošanas veidi, visticamāk, arī tiks īstenoti (lai gan šajās teritorijās ir nepiemērota vide individuālo dzīvojamo māju un savrupmāju apbūvei, kā arī tā noteikti nav piemērota veselības un izglītības iestāžu apbūvei). Biroja ieskatā pašvaldībai būtu jāpārskata TIAN, ierobežojot dzīvojamās apbūves veselības un sociālās aprūpes iestāžu attīstības iespējas teritorijās, kur pašlaik jau konstatējamās un nākotnē paredzamas nozīmīgas vides trokšņa problēmas. Salīdzināma situācija vērojama arī Starptautiskās lidostas *“Rīga”* pacelšanās un nolaišanās koridoru teritorijās, kurās Teritorijas plānojums paredz saglabāt zonējumu *Savrupmāju apbūves teritorijā (DzS)* Mežāres un Spilves ciemos, kam raksturīgi trokšņa robežlielumu pārsniegumi. Lai arī šajās teritorijās dažviet jau ir savrupmājas, tomēr daļa teritoriju jau ilgtermiņā atļautajam izmantošanas veidam (kas, visdrīzākais, bijis noteikts nepārdomāti) nav bijusi izmantota. Biroja ieskatā šāda zonējuma noteikšana teritorijā, kurā nakts trokšņa robežlielumi pārsniedz ~ 14 dB, nav ilgtspējīga un samērīga, ņemot vērā, ka gaisa satiksme Starptautiskajā lidostā *“Rīga”* pieaug, bet pašlaik plašā akustiskā diskomforta teritorijā nav nevienas ēkas. Tādējādi Birojs vērs Babītes novada pašvaldības uzmanību, ka Teritorijas plānojums esošās vides problēmas trokšņa aspektā risina tikai daļēji un pašvaldībai arī nākotnē jārēķinās ar iespējamu vides kvalitātes pasliktināšanos, kā arī iespējamu konfliktsituāciju veidošanos starp dažādām iedzīvotāju interešu grupām. **Tā kā vide šajās teritorijās nav piemērota, būtu ieteicams atkārtoti pārskatīt paredzētos risinājumus,**

tostarp izvērtējot agrāko plānošanas kļūdu pēctecības nepieciešamību (ko citu starpā veic, izvērtējot spēkā esošo plānošanas dokumentu īstenošanas praksi)⁴.

- 3.3.5. Tāpat Birojs konstatē, ka ciema *Mežāres* teritorijā Teritorijas plānojums paredz zonējuma *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS, DzS3)* izvietojumu ap tehniskās apbūves teritoriju, kurā, vadoties no publiski pieejamiem grafiskiem materiāliem, atrodas VAS "*Latvijas Gaisa Satiksme*" pārraides radiocentrs. Tā kā konkrētā teritorija nav izdalīta kā teritorija ar īpašiem noteikumiem, tad uz šo teritoriju attiecas tie paši atļautie izmantošanas veidi kā citās tehniskās apbūves teritorijās, tostarp kā vienu no atļautajiem izmantošanas veidiem paredzot atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu izveidi. Tā kā daļa savrupmāju apbūves teritoriju atrodas starp zonējumiem *Tehniskās apbūves teritorija (TA)* un *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)*, tad šāds risinājums potenciāli būt saistīts ar vides traucējumiem un piesārņojuma līmeņa paaugstināšanos konkrētajā teritorijā. **Līdz ar to Vides pārskats papildināms ar iztrūkstošo informāciju par konkrētās teritorijas izmantošanu.**
- 3.3.6. Vides pārskatā ir iekļauta informācija, ka smaku piesārņojums rada būtiskus traucējumus iedzīvotājiem SIA "*Rīgas ūdens*" notekūdeņu dūņu lauku tuvumā, novada ZA daļā, tajā pat laikā no Teritorijas plānojuma izriet, ka šajās teritorijās paredzēts saglabāt esošo zonējumu, ka paredz savrupmāju apbūves teritoriju attīstību tiešā dūņu lauku tuvumā, lai arī liela daļa teritorijas pašlaik ir neapbūvēta. Biroja ieskatā šāda zonējuma saglabāšana ir saistīta arī ar turpmāku neērtību radīšanu iedzīvotājiem smaku piesārņojuma aspektā; **Vides pārskatā iekļaujams vērtējums par šādu plānošanas risinājumu un ar to saistītām ietekmēm. Biroja ieskatā, iespējams, lietderīgi Vides pārskatā būtu iekļaut arī grafisko informāciju, kas uzskatāmi pamatotu konkrēto risinājumu vērtējumu.**
- 3.3.7. Birojs vērš uzmanību, ka, plānojot un uzsākot jaunas apbūves teritorijas attīstību, pašvaldībai jānodrošina normatīvajos aktos, tostarp Noteikumu Nr. 240 61. punkta prasību ievērošana, kas nosaka, ka, plānojot ciemu teritoriju paplašināšanu, jāparedz inženiertehniskās apgādes nodrošinājums u.c. risinājumi ciema funkciju nodrošinājumam, kas attiecināms arī uz Dzilnuciemu, kura teritorijas tiek paplašinātas un kurā pašlaik nav centralizētas notekūdeņu kanalizācijas sistēmas. Īpaši nozīmīgi tas ir, ņemot vērā, ka Babītes novada virszemes ūdensobjektos *Babītes ezers* un *Lielupe* ir noteikta slikta ūdens ekoloģiskā kvalitāte un paaugstināts biogēno elementu daudzums, ko lielā mērā ietekmē esošā notekūdeņu apsaimniekošana - Babītes ezera tuvumā ir liels savrupmāju dzīvojamo teritoriju īpatsvars, kurās nav centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, bet ciemos izveidotas lokālas notekūdeņu attīrīšanas sistēmas, piemēram, infiltrācijas akas (Skārduciemā, Plūguciemā), turklāt liela daļa apkārt esošo lauksaimniecības teritoriju atrodas polderu teritorijā vai to tuvumā, vai teritorijās ar augstu gruntsūdens līmeni, līdz ar to, atkarībā no pielietotās lauksaimniecības prakses, var tikt ietekmēta Babītes ūdens ekoloģiskā kvalitāte un biogēno elementu daudzums ūdenī. Tāpat būtiski atzīmēt, ka Teritorijas plānojums zonējumā *Lauksaimniecības teritorija (L)* atļauj vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi un atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvi, kas saistāms ar papildus iespējamā piesārņojuma risku. Līdz ar to Biroja ieskatā **Vides pārskatā nepietiekami izvērtēts potenciālais virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risks Teritorijas plānojuma risinājumu kontekstā.**
- 3.3.8. Novada teritorijā atrodas nerekultivēta sadzīves atkritumu izgāztuve "*Kūdra*", kas pēc LVĢMC datiem ir reģistrēta kā piesārņota vieta. Atkritumu izgāztuvei 2017. gadā veikta rekultivācijas priekšizpēte, kā rezultātā secināts, ka tās apkārt esošā teritorija

⁴ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. panta 2. punkts.

un tajā esošie dīķi ir piesārņoti ar dažādu veidu sadzīves un būvniecības atkritumiem, piesārņoti ir arī pazemes ūdeņi. Birojs vērš uzmanību, ka šāda veida objekts saistās ar būtisku negatīvu ietekmi uz virszemes un pazemes ūdeņiem un rekomendē sadzīves atkritumu izgāztuvei paredzēt rekultivācijas pasākumus, ja tie nav jau veikti.

- 3.4. Kopumā Birojs secina, ka plānošanas dokumentu izstrādes stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma laikā vispārīgi ir noteiktas un izvērtētas teritorijas izmantošanas maiņas rezultātā paredzamās galvenās iespējamās ietekmes, ņemot vērā esošo vides stāvokli, **tomēr Biroja ieskatā Vides pārskatā sniegtais vērtējums būtu papildināms ar izvērstāku ietekmju izvērtējumu, analizējot konkrētus, vietām konfliktējošus teritorijas izmantošanas veidus.**

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Kā risinājumi iespējamo ietekmju mazināšanai un novēršanai Teritorijas plānojuma TIAN papildus normatīvo aktu prasībām ietverti nosacījumi novada vides stāvokļa, iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes saglabāšanai vai uzlabošanai, kā arī risku novēršanai.
- 4.2. Izvērtējot plānošanas dokumenta Vides pārskatu, Biroja vērtējumā Izstrādātāja kopumā sniegusi pamatotus ieteikumus Babītes novada vides kvalitātes uzlabošanai, piemēram, Vides pārskatā sniegti ieteikumi ietekmes mazināšanai, tostarp norādot, ka teritorijās, kur iespējama paaugstināta gaisa piesārņojuma koncentrācija no jau esošiem piesārņojuma avotiem, ieteicams ierobežot jaunus stacionārus piesārņojuma avotus, un, plānojot teritorijas izmantošanas iespējas, ņemt vērā objektu novietojumu attiecībā pret lineāriem piesārņojuma avotiem, kā arī, veidojot jaunu apbūvi potenciāli piesārņotā teritorijā, veikt priekšizpētes darbus un nepieciešamības gadījumā rekultivācijas vai sanācijas darbus.
- 4.3. Tomēr kopumā ieteikumi izstrādāti nekonkrēti, lielākoties bez telpiskās piesaistes un konkrētu situāciju analīzes. Izvērtējot Teritorijas plānojuma dokumentus, Birojs secina, ka vispārīgi Vides pārskatā izteiktās rekomendācijas plānošanas dokumenta izstrādei ir ņemtas vērā, tomēr atsevišķās teritorijās izvēlētie risinājumi Biroja ieskatā nav vērtējami kā pārdomāti. Diemžēl, kā jau minēts iepriekš, Vides pārskatā sniegtajā plānošanas dokumenta izvērtējumā konkrētas teritorijas un tajās esošie konfliktējošie teritorijas izmantošanas veidi faktiski netiek analizēti.
- 4.4. Vienlaikus, izvērtējot plānošanas dokumentu, Birojs secina, ka TIAN iestrādātas prasības ietekmes uz vidi mazināšanai un ierobežošanai trokšņa (arī gaisa) aizsardzības jomā, tostarp nosakot, ka:
- 4.4.1. Zonējumā *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS)* nav atļauta apbūve un teritorijas izmantošana, kas var pasliktināt apkārtējo iedzīvotāju dzīves apstākļus ar trokšņa, smaku vai cita veida piesārņojumu;
- 4.4.2. Zonējumā *Jaukta centra apbūves teritorija (JC)*, paredzot ražošanas un rūpnieciskās apbūves izveidi, jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai pret trokšņiem, smakām un cita veida piesārņojumu - prettrokšņa sienas, aizsargstādījumi u.tml. Vismaz 5% no zemes vienības kopējās platības jāparedz koku vai krūmu stādījumiem;
- 4.4.3. Zonējumos *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* un *Lauksaimniecības teritorija (L)* TIAN nosaka, ka zemes vienības robežās veicami pasākumi, lai apkārtējās teritorijas pasargātu no trokšņa, smakām un citiem kaitīgiem faktoriem, kā arī nosegtu neestētiskus skatus;
- 4.4.4. Gadījumā, ja dzīvojamās apbūves teritorijās gar valsts autoceļiem, ielām un ceļiem trokšņu līmenis pārsniedz normatīvos maksimāli atļauto, kā prettrokšņu ekrāni var tikt

veidoti žogi, necaurredzami ar palielinātu augstumu atbilstoši trokšņu aprēķiniem. Šādi žogi jāveido kā zaļās sienas ar vītenaugiem (jāapzaļumo). Prettrokšņu sienu izbūves nepieciešamību un citas prasības nosaka detālplānojuma darba uzdevumā vai būvatļaujā un to var paredzēt būvprojektā (TIAN 93. punkts);

- 4.4.5. Savukārt nolūkā informēt iedzīvotājus par iespējamo trokšņa diskomfortu, Teritorijas plānojuma aizsargjoslu kartē tiek saglabātas lidostas pacelšanās un nolaišanās koridoru teritorijas.
- 4.5. Vienlaikus, kā jau norādīts iepriekš šajā atzinumā, Teritorijas plānojumā vairākās zonās, kurās novērojami vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, joprojām tiek saglabāti priekšnoteikumi dzīvojamās apbūves attīstībai.
- 4.6. Papildus vēršama uzmanība, ka Birojs konstatējis atšķirības TIAN un Paskaidrojuma rakstā iekļautajā informācijā attiecībā uz telpās noteikto robežlielumu nodrošināšanu Teritorijas plānojumā noteiktajās teritorijās ar īpašiem noteikumiem - *Auto satiksmes radīto trokšņu robežlieluma pārsnieguma teritorija* (TIN19) un *Lidmašīnu radīto trokšņu robežlieluma pārsnieguma teritorija* (TIN110). Proti, attiecībā uz TIN19 un TIN110 Paskaidrojuma rakstā norādīts, ka *teritorijās, veicot apbūvi, ēku fasāžu apdarē ir jāpielieto skaņu izolējoši un skaņu slāpējoši apdares materiāli, ēku pārbūves gadījumos un gadījumos, kad nav iespējams pielietot skaņu izolējošus materiālus fasāžu apdarē, jāveido papildus individuālā trokšņa aizsardzība katrā dzīvoklī vai telpā, atkarībā no tās paredzētās izmantošanas*. Tomēr, izvērtējot TIAN, Birojs konstatē, ka šāds nosacījums ietverts tikai TIAN 747. punktā attiecībā uz zonējuma TIN110 teritoriju, taču TIN19 izmantošanai šādas prasības nav izvirzītas. **Birojs vērš pašvaldības uzmanību, ka konstatētās nesakrītības plānojuma Paskaidrojuma rakstā un TIAN jānovērš, iekļaujot nosacījumu, kas paredz nodrošināt telpās noteiktos robežlielumus arī TIN19 teritorijā.**
- 4.7. Birojs kritiski vērtē arī Teritorijas plānojumā paredzēto risinājumu saglabāt iespēju attīstīt savrupmāju apbūves teritorijas tiešā notekūdeņu dūņu lauku tuvumā, kur liela daļa teritoriju pašlaik vēl ir neapbūvēta. Biroja ieskatā šāda zonējuma saglabāšana blakus smaku piesārņojumu emitējošam objektam ir saistīta arī ar turpmāku neērtību radīšanu iedzīvotājiem smaku piesārņojuma aspektā.
- 4.8. TIAN ir iestrādātas prasības saistībā ar notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, tostarp nosakot, ka veidojot jaunas vai paplašinot esošas savrupmāju apbūves teritorijas, kurās dzīvojamo māju skaits pārsniegs 20, paredz centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmas ierīkošanu. Savrupmāju apbūves teritorijās līdz centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmas izbūvei, ievērojot spēkā esošo būvnormatīvu un vides jomu regulējošo normatīvo aktu prasības, var ierīkot individuālas attīrīšanas ietaises vai hermētiski izolētu krājrezervuāru katrā apbūves gabalā, paredzot iespēju pieslēgties centralizētajiem tīkliem.
- 4.9. Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz apkārtējām teritorijām noteikti minimālie attālumi no derīgo izrakteņu izstrādes zemes vienības robežas līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, dabas teritorijām un objektiem. Derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta zemes vienībās, kas atrodas ciemu teritorijās, tuvāk par 200 m no lauku teritorijā esošas dzīvojamās vai publiskās būves kontūras, izņemot gadījumu, ja saņemts nekustamā īpašuma, kas atrodas noteiktajā attālumā, īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums, kapsētu teritorijās un tuvāk par 100 m no kapsētas ārējās robežas, nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijā – poldera teritorijā, valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijā un aizsargjoslas teritorijā ap valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu - arheoloģiskajiem pieminekļiem.
- 4.10. Lai samazinātu rūpniecības uzņēmumu potenciālo ietekmi ciemu teritorijās, izvirzīti papildus nosacījumi to attīstībai ciemu teritorijās. TIAN papildināti, iekļaujot šādus nosacījumus: būvēm, kas var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku, noteikumus noteikts

minimālais attālums (vismaz 50 m) no dzīvojamās vai publiskās apbūves, kā arī pasākumi potenciālās ietekmes samazināšanai; atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumus nav atļauts izveidot ciemu teritoriju robežās.

- 4.11. Nosacījumi būvēm, kas var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku, noteikti arī zonējumā *Lauksaimniecības teritorijas (L)*, kur noteikts minimālais attālums (50 m) no dzīvojamās vai publiskās apbūves, kā arī iekļauta prasība paredzēt pasākumus potenciālas trokšņa, smaku u. c. faktoru ietekmes samazināšanai.
- 4.12. Lai mazinātu potenciālo negatīvo ietekmi no rūpnieciskām darbībām, saglabāts apstādījumu buferzonu risinājums – apstādījumu iekļaušana teritorijās starp dzīvojamo apbūvi un rūpniecības apbūves teritorijām (piemēram, ciemos *Piņķi, Brīvkalni, Spilve, Skārduciems*).
- 4.13. Tāpat TIAN nosaka vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tostarp prasības transporta plānošanai un satiksmes infrastruktūras nodrošināšanai, prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, prasības apbūvei un teritorijas labiekārtojumam.
- 4.14. Teritorijas plānojumā noteiktas arī esošās un iespējamās riska teritorijas un objekti, kur veicami preventīvi pasākumi, kas nodrošinātu savlaicīgu izvairīšanos no iespējamām ārkārtas, avāriju un dabas postījumu sekām, kā arī nodrošinātu koordinētu rīcību ugunsnelaimju, katastrofu un dabas stihiju gadījumos.
- 4.15. Birojs vērs uzmanību tam, ka iespējamās ietekmes uz vidi mazināšanai, plānojot jaunu infrastruktūras objektu, rūpniecisko objektu, derīgo izrakteņu teritoriju izveidi u.c. izveidi, pirms to uzsākšanas ir jāizvērtē, vai plānotās darbības neatbilst objektiem, kuriem atbilstoši Novērtējuma likuma 1. pielikumā noteiktajam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, vai gadījumā, ja plānotās darbības sasniedz Novērtējuma likuma 2. pielikumā noteiktos robežlielumus, attiecināms ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Savukārt darbībām, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi, VVD Lielrīgas RVP nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. No Vides pārskata neizriet, ka Teritorijas plānojuma īstenošana varētu radīt negatīvu ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijām (*NATURA 2000*), tādēļ kompensēšanas pasākumi nav jānosaka.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Teritorijas plānojumam nav sagaidāma pārrobežu ietekme, jo plānotie risinājumi nav saistīti ar pārrobežu ietekmi (ietekmi uz kaimiņvalstīm).

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā monitoringa nodrošināšanai ir atzīmētas šādas iespējamās vides indikatoru grupas: 1) virszemes ūdeņi, 2) ūdensapgāde un kanalizācija, 3) atkritumu apsaimniekošana, 4) troksnis un gaisa kvalitāte, 5) zemes dziļū izmantošana, 6) kultūrvēsturiskie un tūrisma resursi 7) riska objekti un riska teritorijas, 8) lauksaimniecība, 9) mežsaimniecība, norādot katrai no iepriekš minētām grupām konkrētus indikatorus.

Biroja ieteikums būtu minētos monitoringa parametra rādītājus papildināt arī ar indikatoru grupām, kas raksturo sabiedrības iesaistes un līdzdalības līmeni.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Teritorijas plānojuma un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika no 2019. gada 22. janvāra līdz 2019. gada 5. martam. 2019. gada februārī tika organizētas trīs sabiedriskās apspriešanas: 7. februārī Piņķos, 21. februārī Spuņciemā (tika pārceļta uz 4. martu), 28. februārī Babītē. Paziņojums par publiskās apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanā, uzsākot publisko apspriešanu, ievietots pašvaldības informatīvajā izdevuma “*Babītes ziņas*” 2019. gada 22. janvāra numurā (Nr. 105), Vides pārraudzības valsts biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv, Babītes novada tīmekļa vietnē www.babite.lv un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv.

Vides pārskatā aprakstīta Teritorijas plānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Sabiedriskās apspriešanas laikā komentāri un priekšlikumi par Vides pārskatu netika saņemti. Institūciju atzinumu apkopojums skatāms Vides pārskata 1. pielikumā *Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto institūciju priekšlikumu un komentāru tabula* un 2. pielikumā *Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto institūciju priekšlikumi*.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālo administrāciju un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentiem un Vides pārskatu.

Saistībā ar Vides pārskatu komentāri un priekšlikumi no sabiedrības sabiedriskās apspriešanas laikā saņemti no Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas un Veselības inspekcijas. Birojs secina, ka Vides pārskatā sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtie ieteikumi un konsultāciju rezultāti kopumā ir ņemti vērā, pilnveidojot plānošanas dokumentu.

Izvērtētā dokumentācija:

Babītes novada teritorijas plānojums un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” V viens *prim* nodaļa.
2. Likuma “*Par piesārņojumu*” II, IV, V daļa.
3. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. panta 2. punkts.
4. Likums “*Par zemes dzīlēm*”.
5. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants.
6. Aizsargjoslu likums.
7. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants.
8. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa.
9. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr.1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*”.
10. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr.240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 4. nodaļa, 61. pants.
11. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr.16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”.
12. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr.628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.

13. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*”.
14. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr.118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”.

Biroja viedoklis:

Babītes novada teritorijas plānojuma Vides pārskats atsevišķos aspektos ir precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.

Pilnveidojot un īstenojot Babītes novada teritorijas plānojumu, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.pieci *prim* panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Babītes novada teritorijas plānojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam tajā veicami papildinājumi.**
- 2. Lai konstatētu Babītes novada teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Babītes novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2024. un 2028. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.**

Babītes novada pašvaldībai jā sagatavo informatīvais ziņojums par plānošanas dokumentu un paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu atbilstoši Noteikumos Nr.157 VIII nodaļā noteiktajam.

Biroja direktora p.i. (paraksts*)
Direktora vietniece,
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu